

การพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนผ่านเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน*

COMMUNITY TOURISM DEVELOPMENT THROUGH AI TECHNOLOGY

FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT

ทรงพล รวมใหม่

Songpon Ruammai

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Email: songponr@ais.co.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของดัชนีนิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนผ่านเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสถานการณ์ และสภาพปัญหาการท่องเที่ยวชุมชนด้วยทุนทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของชุมชน 2. เพื่อศึกษากระบวนการจัดการทุนทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนอย่างยั่งยืน 3. เพื่อพัฒนาแพลตฟอร์มโดยใช้ AI (Artificial Intelligent) ในการเพิ่มศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนบนฐานของทุนวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม การวิจัยใช้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ (Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ซึ่งได้ลงพื้นที่วิจัยในช่วงโควิด-19 โดยในช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงที่สถานการณ์การท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวเดินทางลดลงในช่วงปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕ จากผลการวิจัยพบว่าสถานการณ์ของการท่องเที่ยวชุมชนและนักท่องเที่ยวในปัจจุบันมีการใช้งาน AI ผ่านทางโปรแกรมต่างๆ เช่น Mobile Application ของธนาคาร รวมถึงภาคธุรกิจได้ใช้การประชาสัมพันธ์นักท่องเที่ยวผ่าน Website และนักท่องเที่ยวยังมีความต้องการใช้งานเทคโนโลยี AI ผ่านการใช้งานท่องเที่ยวอื่นๆ อีกเช่นกัน ในภาพรวมของการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนเพื่อให้การท่องเที่ยวมีความยั่งยืนพบว่าจำเป็นต้องมีการจัดการปัจจัยอื่นๆ มาสนับสนุนทั้งนี้เพื่อให้การจัดการเป็นระบบมากขึ้น ผู้วิจัยได้นำเสนอโมเดลที่ชื่อ HPAIS Model เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนผ่านเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ที่ยั่งยืน ประกอบด้วย 1. การจัดการด้านทรัพยากรบุคคล (Human Resource - H) 2. การจัดการกระบวนการจัดการท่องเที่ยว (Process-P) 3. การจัดการด้านเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligent- AI) 4. การสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐและภาค (Support - S) ซึ่งโมเดลดังกล่าวสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดให้เป็นโปรแกรม Software Application เพื่อการท่องเที่ยวผ่านเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ที่ยั่งยืนได้

* Received July 13, 2022; Revised November 21, 2022; Accepted December 20, 2022

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวชุมชน; เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์; แพลตฟอร์มการท่องเที่ยว

ABSTRACT

This research article is part of the dissertation on “Community Tourism Development through Artificial Intelligence Technology for Sustainable Development.” The objectives consist of 1. To study the situation and the problem of community tourism with cultural capital and community environment 2. To study the process cultural and environmental capital management for sustainable community tourism development 3. To develop a platform using AI (Artificial Intelligent) to increase the potential of community tourism management based on cultural and environmental capital. The research was based on qualitative research through interviews and focus groups , which were conducted in research areas during the COVID - 19 period during the year 2020until 2022. From the research results, it was found that the current situation of community tourism and tourists are using AI through various programs such as the Bank's Mobile Application, as well as the business sector using the public relations of tourists through the website. There is also a demand for AI technology through other travel applications as well. In the overview of community tourism management for sustainable tourism, it is found that other factors need to be managed to support in order to make the management more systematic. The researcher proposed a model called HPAIS Model to community tourism development through sustainable Artificial Intelligence technology. It consists of 1. Human Resource Management (H) 2. Tourism Management Process (Process-P) 3. Artificial Intelligence Technology Management (AI) 4. Support from government agencies and Sector (Support – S) , which such model can be developed into a software application program for tourism through sustainable Artificial Intelligence technology.

Keywords; Community Tourism; Artificial Intelligent; Travel Platform

บทนำ

จากข้อมูลการท่องเที่ยวบริษัทผู้ให้บริการสำรองห้องพักผ่านทางออนไลน์ เช่น อโกด้า (Agoda) คาดการณ์ว่านักท่องเที่ยวต้องการทางเลือกในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกับสิ่งแวดล้อมมีมากขึ้น ขณะที่

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งแอปพลิเคชันและอินเทอร์เน็ต ยังคงมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวและมีแนวโน้มที่มีอิทธิพลมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งได้สร้างความท้าทาย กับการท่องเที่ยวเกี่ยวกับประเทศไทย ส่งผลให้ผู้ประกอบการในด้านการท่องเที่ยวยังคงต้องปรับตัวอย่างต่อเนื่อง จากการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีอย่างพลิกผัน (Disruptive Technology) โดยพฤติกรรมการเดินทาง ของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไปและชัดเจนมากขึ้นเรื่อย ๆ การหันมาวางแผนการท่องเที่ยวและการเดินทางด้วยตนเองในกลุ่มนักท่องเที่ยวแบบ อิสระ (FIT – Foreign Individual Tourism) เนื่องจากความสามารถในการเข้าถึงบริการและข้อมูลเพื่อใช้วางแผนการท่องเที่ยวสามารถกระทำได้ด้วยตนเอง ซึ่งข้อมูลจากศูนย์วิจัยด้านตลาดการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้จัดทำข้อมูลอัตราการเข้าพักเฉลี่ยของแต่ละจังหวัดทั่วประเทศ ไทย โดยพบว่าจังหวัดเพชรบุรีเป็นจังหวัดหนึ่ง ที่มีค่าเฉลี่ยที่ 71.00 – 90.00 % ของการเข้าพักในพื้นที่

ชุมชนหาดเจ้าสำราญ และชุมชนแหลมผักเบี้ยในจังหวัดเพชรบุรีเป็นพื้นที่ ที่มีความเหมาะสมและมีศักยภาพในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว มีความเหมาะสมทางด้านกายภาพ มีองค์ความรู้ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมายาวนาน การเลือกทำวิจัยการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยนำเทคโนโลยีประดิษฐ์ (Artificial Intelligent) มาประยุกต์ใช้ในพื้นที่ทั้งสองจะช่วยก่อให้เกิดประโยชน์ทางการท่องเที่ยว การเข้ามาของนักท่องเที่ยว เพิ่มรายได้ของชุมชน อีกทั้งยังช่วยเสริมสร้างความยั่งยืนให้การท่องเที่ยวของชุมชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์ และสภาพปัญหาการท่องเที่ยวชุมชนด้วยทุนทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของชุมชน
2. เพื่อศึกษากระบวนการจัดการทุนทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนอย่างยั่งยืน
3. เพื่อพัฒนาแพลตฟอร์มโดยใช้ AI (Artificial Intelligent) ในการเพิ่มศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนบนฐานของทุนวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Methods) ศึกษาสภาพในปัจจุบันของทุนทางวัฒนธรรมและทุนทางสิ่งแวดล้อมของพื้นที่หาดเจ้าสำราญกับพื้นที่แหลมผักเบี้ยในพื้นที่ จังหวัดเพชรบุรี ศึกษากระบวนการจัดการทางด้านการทุนทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมว่ามีการจัดการอย่างไร กระบวนการจัดการดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบเชิงสังคมและชุมชนอย่างไร และในปัจจุบันมีสภาพสังคม ชุมชนมีการความเกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มาใช้อย่างไรมีที่ไหนอยู่แล้วบ้าง

กลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับประวัติของชุมชน พัฒนาการของชุมชน วัฒนธรรมชุมชน กิจกรรมด้านการท่องเที่ยวในชุมชน และกลุ่มคนที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชน โดยสามารถแบ่งแบ่งเป็น 4 กลุ่ม รวมจำนวนทั้งสิ้น 50 คน ดังนี้

1. ผู้นำชุมชน ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหาดเจ้าสำราญ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแหลมผักเบี้ย ปราชญ์ชาวบ้าน ประธานชุมชน แกนนำชุมชน ในชุมชนหาดเจ้าสำราญ และชุมชนแหลมผักเบี้ย ชุมชนละ 5 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน
2. ผู้ประกอบการการท่องเที่ยว ประกอบด้วย ผู้ประกอบการร้านอาหารบริเวณริมหาด ผู้ประกอบการที่พัก ผู้ประกอบการด้านการนำเที่ยว ในชุมชนหาดเจ้าสำราญ และชุมชนแหลมผักเบี้ย ชุมชนละ 5 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน
3. เครือข่ายการท่องเที่ยวชุมชน ประกอบด้วย เครือข่ายด้านการทำประมง เครือข่ายด้านการขายอาหารทะเล เครือข่ายด้านทรัพยากรธรรมชาติ ชุมชนละ 5 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน
4. นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนหาดเจ้าสำราญและชุมชนแหลมผักเบี้ย ชุมชนละ 10 คนรวมทั้งสิ้น 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

1. **การสัมภาษณ์** การลงพื้นที่งานวิจัยได้ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง หรือ กึ่งโครงสร้าง (unstructured or semi-structured) ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการสัมภาษณ์ที่ใช้ประเด็นหรือหัวข้อที่กำหนดขึ้นมาอย่างกว้าง ๆ โดยเก็บประเด็นหลัก ๆ ส่วนประเด็นย่อยมีการเพิ่มเติมระหว่างการสนทนา โดยผู้สัมภาษณ์สามารถเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ ไม่มีการเรียงลำดับคำถามไว้แน่นอนตายตัว ทำให้เกิดความยืดหยุ่น และเปิดกว้างมากกว่าแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง
2. **การสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)** ผู้วิจัยใช้หาคำตอบการสร้างมูลค่าเพิ่มจากทุน วัฒนธรรม และทุนทางสิ่งแวดล้อมผ่านการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน ซึ่งผู้วิจัยจะจัดกลุ่มสนทนากลุ่มย่อยครั้งละ 3 - 5 คน เพื่อให้การสัมภาษณ์ระหว่างผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูลมีความใกล้ชิดกัน ผู้ให้ข้อมูลทุกคนสามารถให้ข้อมูล และแสดงความคิดเห็นได้ครบทุกประเด็น
3. **การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non Participant Observation)** ผู้วิจัยใช้การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยเข้าไปสังเกตการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในทุกขั้นตอนของการทำกิจกรรม โดยใช้วิธีจดบันทึกรายละเอียด สังเกต และตั้งคำถามประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยโดยไม่รบกวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่หลากหลายมาวิเคราะห์จากเอกสารงานวิจัย ทฤษฎี และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยศึกษาเอกสารประวัติศาสตร์ที่ของชุมชน เอกสารทางวิชาการ สถิติรายงานและเอกสารของ

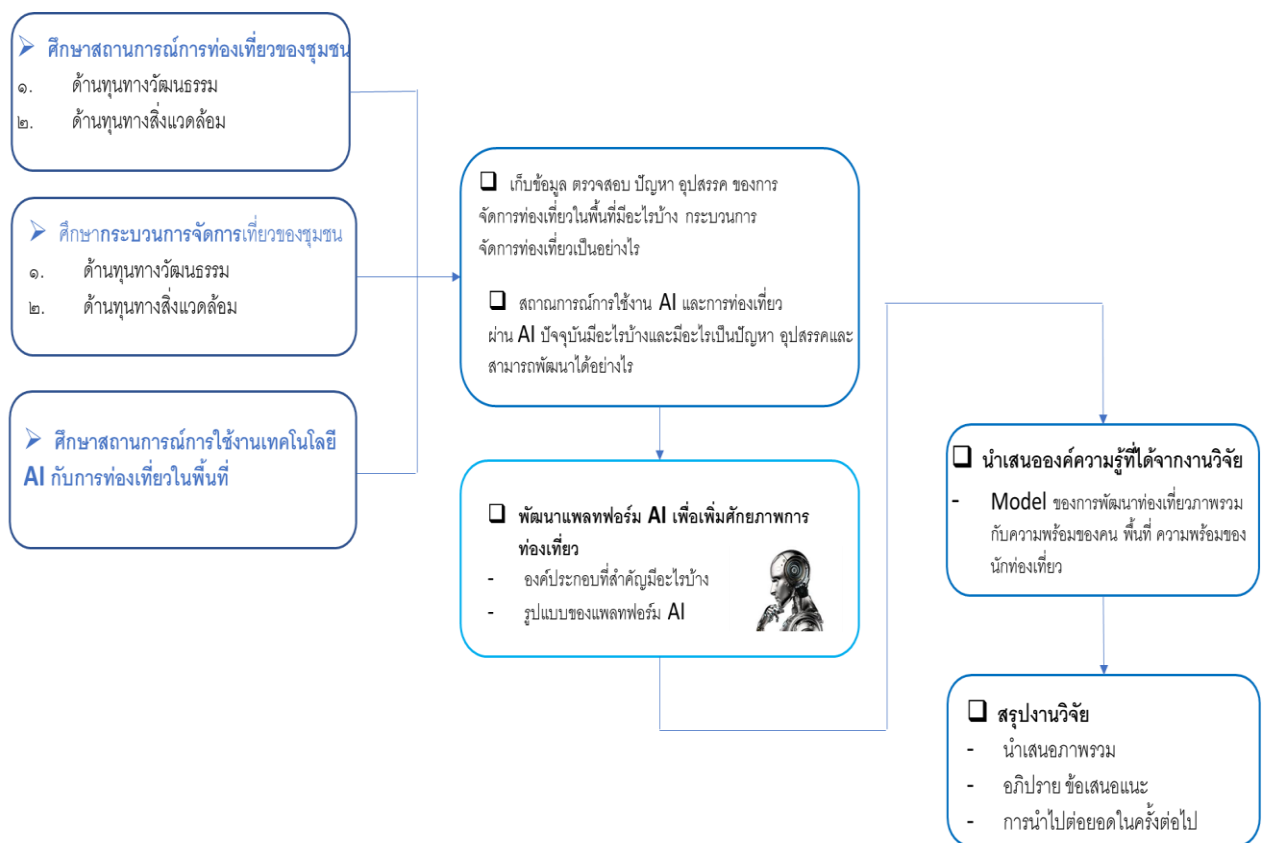

ทางราชการ กฎหมาย นโยบาย ประกาศ กฎระเบียบ คำสั่งมติคณะรัฐมนตรี ราชกิจจานุเบกษา ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว รวมถึงศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่สามารถนำมาใช้ตั้งคำถามในงานวิจัยและสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย เช่น แนวคิดทางสังคม (Social Capital) แนวคิดทุนทางวัฒนธรรม แนวคิดการท่องเที่ยวชุมชน และแนวคิดการพัฒนาเพื่อความยั่งยืนจากนั้นเก็บข้อมูลในพื้นที่วิจัยด้วยวิธีการการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) สนทนากลุ่มย่อย (Focus group discussion)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์โดยแบ่งเป็น ๒ ขั้นตอนตามวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ข้อ โดยการสัมภาษณ์แบบคำถาม IOC ซึ่งคำถามจะเป็นคำถามที่นำไปสู่การยืนยันความถูกต้องของข้อมูลที่จะใช้เป็นแนวทางการพัฒนาแพลตฟอร์มปัญญาประดิษฐ์ AI สำหรับการท่องเที่ยว คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของชุมชน ของนักท่องเที่ยว ลักษณะคำถาม ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ด้าน เพศ อายุ ภูมิภาค จำนวนที่นักท่องเที่ยวมาใช้บริการ การกลับมาใช้บริการ

ตอนที่ 2 คำถามเพื่อนำสู่วัตถุประสงค์จากทั้ง 3 ข้อ ไปใส่ในแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวผ่าน AI

ภาพ 1 กรอบดำเนินการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ข้อ ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อ.1

การศึกษาสถานการณ์ และสภาพปัญหาการท่องเที่ยวชุมชนด้วยทุนทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของชุมชน ผู้วิจัยได้ดำเนินการลงพื้นที่และได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลประวัติชุมชนและพัฒนาการของชุมชนจากการบอกเล่าของชาวบ้านในชุมชน รวมถึงการศึกษาข้อมูลจากตำรา เอกสารต่าง ๆ เพื่อเชื่อมโยงสถานการณ์ และสภาพปัญหาการท่องเที่ยวชุมชน โดยสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการสร้างความร่วมมือและบูรณาการระหว่างชุมชน ผลการศึกษาในประเด็นนี้พบว่า ปัจจุบันการสร้างความร่วมมือระหว่างชุมชน 2 ชุมชนในด้านการท่องเที่ยวมีน้อยมาก มีเพียงแค่บางกลุ่มยังขาดการบูรณาการในภาพรวม

2. ด้านการสนับสนุนจากองค์กรภาครัฐและท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่นเป็นแรงกระตุ้นที่สำคัญต่อยุทธศาสตร์ปัจจัยเสริมด้านผู้นำท้องถิ่นนับว่าเป็นตัวเร่งกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวได้มาเที่ยวในพื้นที่ให้ได้มากขึ้น การสนับสนุน และการจัดการที่ดีจะก่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

3. ด้านการบริหารการจัดการเพิ่มพื้นที่ในการรับนักท่องเที่ยว สรุปศักยภาพของชุมชนหาดเจ้าสำราญและชุมชนแหลมผักเบี้ย 2 ชุมชนมีต้นทุนทางการท่องเที่ยวสูงมาก แต่ยังขาดการบริหารจัดการที่สามารถช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เพิ่มมากขึ้นได้ เช่น มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากที่เดินทางมาและต้องเดินทางไปที่อื่นเนื่องจากปัญหาพื้นที่จอดรถไม่เพียงพอ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2. การศึกษากระบวนการจัดการทุนทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

จากการศึกษาพบว่าชุมชนหาดเจ้าสำราญและชุมชนแหลมผักเบี้ยมีลักษณะและรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีข้อแตกต่างกันไม่ได้เป็นคู่แข่งทางการท่องเที่ยวต่อกัน แต่กลับเป็นส่วนสนับสนุนและเป็นจุดแข็งทำให้การท่องเที่ยวของทั้ง 2 ชุมชนยังได้ร่วมกันจัดการสิ่งแวดล้อมของชุมชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยมีกระบวนการจัดการสิ่งแวดล้อม 6 ลักษณะ ดังนี้

1. กระบวนการด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมบริเวณชายหาด

จากการศึกษาพบว่าชุมชนได้ให้ความสำคัญด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมบริเวณชายหาดและมีความต้องการที่จะรักษาให้ชายหาดยังคงเป็นเป็นหาดทรายที่มีความเป็นธรรมชาติ ไม่มีการกางร่มผ้าใบหรือโต๊ะอาหารตลอดแนวชายหาด ทั้งนี้ด้วยนโยบายของผู้นำท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ที่ได้ประโยชน์

จากการใช้ทรัพยากรบริเวณหน้าหาดร่วมกันกับการบริหารจัดการของกลุ่มพ่อค้า แม่ค้าบริเวณหน้าหาด รวมกลุ่มสร้างกฎระเบียบร่วมกัน

2. กระบวนการจัดการด้านการจัดการขยะ

ผลการศึกษาพบว่าปัญหาขยะในทะเลเป็นปัญหาใหญ่ของชุมชน เนื่องจากเกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศทางธรรมชาติในท้องทะเล ซึ่งส่งผลกระทบต่อสัตว์ทะเลบางชนิดที่อาจจะสูญพันธุ์ หรือเกิดการปนเปื้อนไมโคร หรือนาโนพลาสติกในสัตว์ทะเลจนเกิดอันตรายต่อผู้บริโภคอาหารทะเล และส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของชุมชน ชุมชนจึงให้ความสำคัญกับการดูแลบริหารจัดการขยะโดยเฉพาะอย่างยิ่งในคลองบางทะเล ตำบลหาดเจ้าสำราญ และตำบลแหลมผักเบี้ย จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งปัจจุบันชุมชนได้ร่วมกับกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจัดโครงการจัดเก็บขยะในคลองบางทะเล จากนั้นนำขยะบางส่วนมาเพิ่มมูลค่าเพื่อเป็นประโยชน์เป็นทุนในการบริหารจัดการกลุ่มอาสาสมัครรักษาทะเล

3. การศึกษากระบวนการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเล

ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนหาดเจ้าสำราญ และชุมชนแหลมผักเบี้ย มีการอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากชุมชนต้องอาศัยทะเลในการประกอบอาชีพ และอาหารทะเลยังเป็นสินค้าหลักในการสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน ชุมชนได้จัดกระบวนการต่างๆ เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเล

4. กระบวนการจัดการด้านวัฒนธรรมของชุมชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

ผลการศึกษาท้องถิ่นในพื้นที่ที่มีการจัดงาน เช่น “จากวันนั้น..ถึงวันนี้ 104 ปี หาดเจ้าสำราญ (สุขสำราญอาหารพื้นถิ่น)” ขึ้นที่บริเวณสวนภูมิทัศน์ชายหาดเจ้าสำราญ และอื่น ๆ ที่ผ่านมานำโดยอดีตนายกเทศมนตรีในปัจจุบันยังไม่ปรากฏความต่อเนื่องของกิจกรรม

5. การศึกษากระบวนการด้านการสร้างความร่วมมือจัดระเบียบในชุมชน

ผลการศึกษาพบว่าการสร้างความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวของชุมชนเกิดขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจนเริ่มจากการจัดระเบียบพ่อค้าแม่ค้า โดยสร้างความเข้าใจ สร้างสัญญาและกติการ่วมกัน เช่น หากจะขายของบริเวณหน้าหาด ให้มาตอนเช้าตอนเย็นต้องกลับไปพักที่บ้าน ห้ามค้างบริเวณหน้าหาดตลอดทั้งวันทั้งคืน และห้ามใช้พื้นที่จอดรถเพื่อบริการให้นักท่องเที่ยวสามารถจอดรถได้

6. กระบวนการด้านการสร้างความปลอดภัยสำหรับการท่องเที่ยว (Safety)

ชุมชนมีกระบวนการจัดการความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว สร้างความมั่นใจต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว โดยพบว่าข้อมูลหาดเจ้าสำราญประสบปัญหานักท่องเที่ยวเสียชีวิตจากการจมน้ำทุก ๆ เดือนได้มีการปรับเปลี่ยนแก้ไขขบวนการใหม่ด้วยการให้นักท่องเที่ยวใส่เสื้อชูชีพทุกครั้งก่อนเล่นน้ำ

วัตถุประสงค์ข้อ 3 การพัฒนาแพลตฟอร์มโดยใช้ AI (Artificial Intelligent) ในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนให้เกิดความยั่งยืน ผลงานวิจัยการพัฒนาแพลตฟอร์มโดยใช้ AI (Artificial Intelligent) ในการจัดการ

ท่องเที่ยวของชุมชนให้เกิดความยั่งยืน สรุปได้ว่าการพัฒนาจำเป็นต้องข้อมูลที่เป็นองค์ประกอบของข้อมูลที่อยู่บนแพลตฟอร์มของ AI อย่างน้อย 8 หัวข้อ เพื่อนำไปพัฒนาให้เกิดความยั่งยืนตามตาราง

องค์ประกอบข้อมูลบนแพลตฟอร์ม AI ในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน	
1. ข้อมูลชุมชน	5. ข้อมูลร้านอาหาร
2. กิจกรรมท่องเที่ยวชุมชน	6. ข้อมูลการเดินทาง
3. เส้นทางท่องเที่ยว	7. ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวชุมชนและใกล้เคียง
4. ข้อมูลที่พัก	8. ข้อมูลการประชาสัมพันธ์

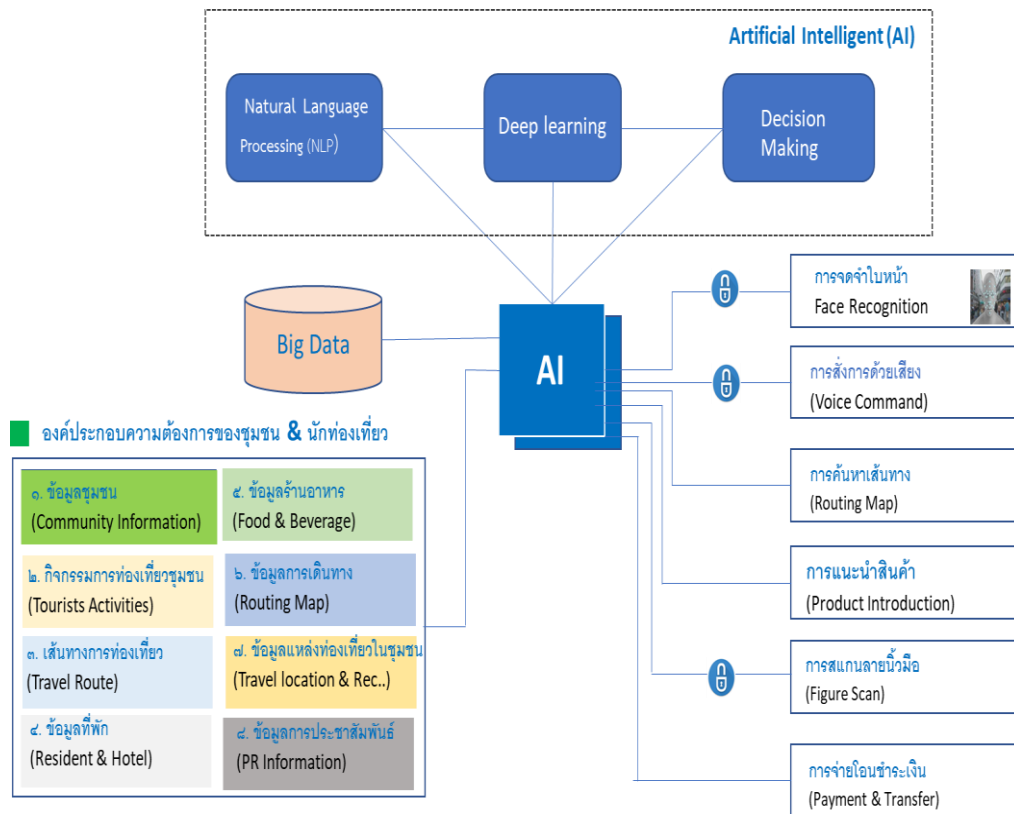
สำหรับแนวทางการพัฒนาการใช้งานเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ซึ่งโดยหน้าที่ของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มี function หลักที่สำคัญอยู่ 3 ส่วนหลัก ประกอบด้วย

1. Decision Making (DM) ระบบคอมพิวเตอร์ทำการเรียนรู้กับชุดข้อมูลเพื่อแสดงผลตามตัดสินใจที่ต้องการ เช่น การเลือกเส้นทางทางจากการบันทึก การเลือกข้อมูลสินค้าที่ตรงกับความต้องการของลูกค้า เป็นต้น

2. Natural Language Processing (NLP) การพัฒนาให้ปัญญาประดิษฐ์สามารถเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์การวิเคราะห์เสียง สีหน้าท่าทาง ซึ่งการพัฒนานี้จะช่วยให้เอไอสามารถทำงานร่วมกับมนุษย์ได้แม่นยำมากขึ้น เช่น การรับข้อมูลสั่งการจากเสียง (Voice Command) การแปลภาษาแบบเรียลไทม์

3. Deep Learning (DL) โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ทำหน้าที่เลียนแบบการทำงานของระบบโครงข่ายประสาท (neurons) ในสมองมนุษย์ ถูกสร้างขึ้นจากการนำเอา neural network หลายๆ ส่วนมาต่อกัน เป็นโครงสร้างที่ถูกจัดเก็บแบบเป็นกองซ้อน (stack) ทำให้มีโครงสร้างที่ลึก (deep) ยิ่งขึ้น ประมวลผลหลายสิ่งพร้อมๆ กันได้มากขึ้น

หากนำองค์ประกอบแพลตฟอร์มข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยมาประยุกต์ใช้งานร่วมกับกับเทคโนโลยี AI ที่มีอยู่ในปัจจุบัน เช่น 1. การจดจำใบหน้า (Face Recognition) 2. การสั่งการด้วยเสียง (Voice Command) 3. การค้นหาเส้นทาง (Search Engine) 4. การแนะนำสินค้า (Product Introduction) 5. การสแกนลายนิ้วมือ (Fingered Scan) 6. การโอนจ่ายเงิน (Payment & Transfer) สามารถสรุปเขียนเป็นแนวทางการพัฒนาแพลตฟอร์มการท่องเที่ยวผ่านเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ได้ดังภาพ 2

ภาพ 2 แพลตฟอร์มการพัฒนาการท่องเที่ยวผ่านเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

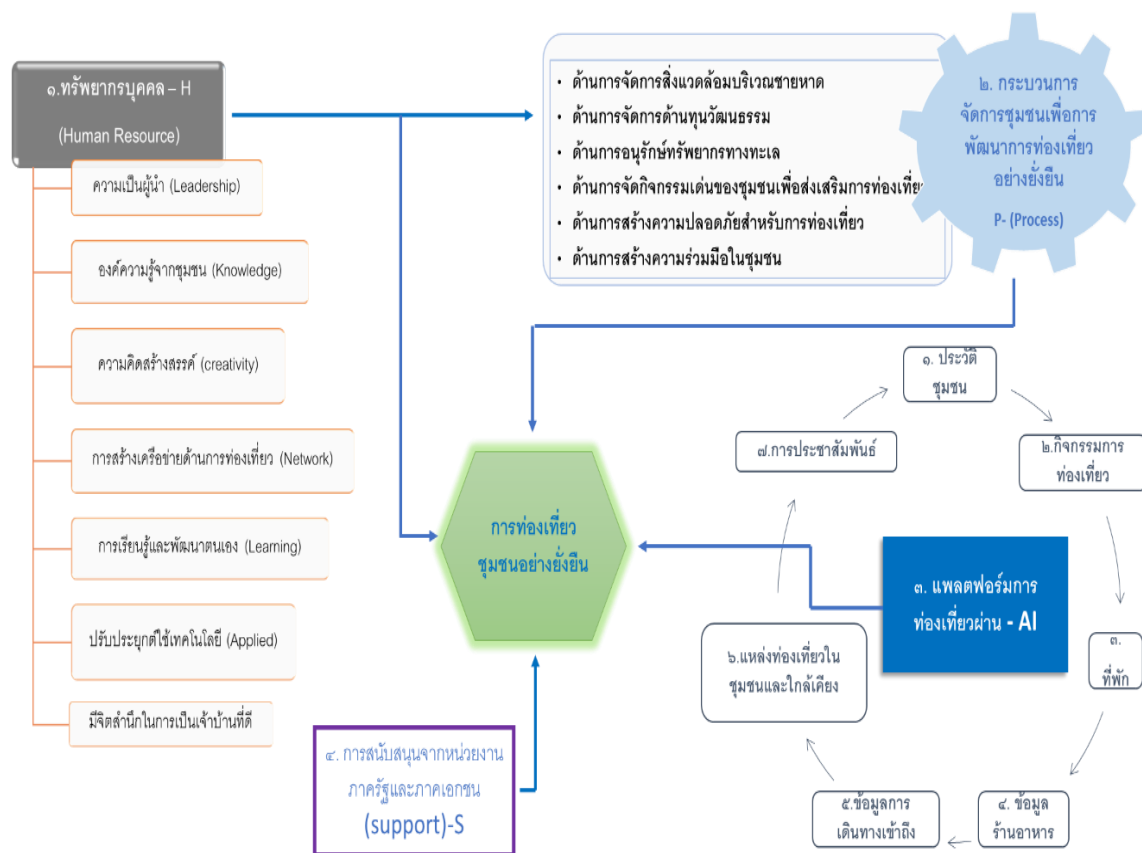
จากการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้งานเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ AI เพื่อการท่องเที่ยวโดยประเมินในบริบทการใช้งาน ความพร้อม ในพื้นที่ ดังนี้

1. ด้านการใช้งานเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ มีการใช้งานผ่าน Application ตามคำแนะนำเชิญชวนผ่านโปรแกรมทางการท่องเที่ยวผ่าน Facebook & Website ของโรงแรม การเข้าไปเลือกเส้นทางการเดินทางของนักท่องเที่ยวผ่าน Google Map การเลือกร้านอาหารผ่านช่องทางแนะนำบน Website ของร้านอาหารนั้นๆ ในพื้นที่
2. ด้านการใช้จ่ายนักท่องเที่ยวเลือกการใช้ปัญญาประดิษฐ์ผ่านการใช้งานของ Mobile Banking เป็นส่วนใหญ่ การชำระเงินผ่านการปลดล็อกโดยการสแกนลายนิ้วมือ การปลดล็อกการชำระเงินโดยการแสดงใบหน้า นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการมีการรับรู้ซึ่งสามารถอำนวยความสะดวกในการใช้งานเป็นอย่างมาก
3. ด้านศักยภาพความพร้อมของชุมชน เทคโนโลยีทำให้คนรู้จักแม้ไม่ได้มาแต่ก็เป็นตัวเลือกในโอกาสต่อ ๆ ไป การเข้ามาใช้งานหากมีการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ AI มาใช้เพื่อเพิ่มศักยภาพโดยให้ความรู้ความเข้าใจของชุมชน การอบรมการใช้งานทางด้านเทคโนโลยีมีความจำเป็น เพื่อให้ความรู้กับทางเจ้าหน้าที่ ประชาชน นักท่องเที่ยว ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

สรุปผลการวิจัยการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนผ่านเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) ซึ่งองค์ความรู้ที่ได้จะเป็นการนำเสนอแนวทางเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวบนแพลตฟอร์มของปัญญาประดิษฐ์ที่ใช้ต่อยอดในการพัฒนาบน Software Application ผู้วิจัยได้สรุปรูปแบบโมเดลการพัฒนานี้ว่า **HPAIS Model** โดยโมเดลดังกล่าวที่ได้มาจากการวิจัยประกอบไปด้วย 4 ส่วนหลักที่ประกอบไปด้วย 1. ทูนาทางทรัพยากรบุคคล (Human Capital) - H 2.การจัดการกระบวนการท่องเที่ยว (Process) - P 3. เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligent) - AI 4. การสนับสนุนส่งเสริมจากหน่วยงานต่างๆ (Support) - S โดยทั้ง 4 ส่วนมีความสำคัญที่จะต้องมีการบูรณาการร่วมมือกัน มีการพัฒนาไปพร้อม ๆ กันทั้งนี้เพื่อให้ก่อเกิดรายได้ของชุมชนเกิดความยั่งยืน

ภาพ 3 องค์ความรู้จากงานวิจัย HPAIS Model

จากแผนภาพองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย HPAIS Model แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ 4 ส่วนหลักที่ช่วยการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนผ่านเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนอันประกอบไปด้วย

1) Human Resource - H **ทรัพยากรบุคคล** คนนับเป็นส่วนสำคัญที่ทำหน้าที่ในทุกๆ ส่วนใน Stakeholder กล่าวรวมไปถึงนักท่องเที่ยวนอกชุมชนในที่นี่จากงานวิจัยสรุปได้ว่าคนเป็นผู้ที่ต้องดำเนินการในหลายๆ ส่วนเพื่อทำหน้าที่หลักในการขับเคลื่อนขบวนการทางด้าน ความรู้ ความคิด การจัดการ การแสดงออกทางความเป็นผู้นำ การนำความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหาต่างๆ การต้องเผชิญกับความท้าทาย การค้นหา โดยสามารถสรุปส่วนที่สำคัญๆ ที่ทรัพยากรบุคคลจะต้องมีส่วนในการดำเนินการดังต่อไปนี้

Knowledge – องค์ความรู้

Leadership – ความเป็นผู้นำ

Creativity - ความคิดสร้างสรรค์

Network – เครือข่ายด้านการท่องเที่ยว

Learning & Development – การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง

Applied - ปรับประยุกต์ใช้เทคโนโลยี

Service Mind – ความมีจิตสำนึก

2) กระบวนการจัดการสิ่งแวดล้อม (Environmental Management Process) – Process

ผลการวิจัยพบว่าชุมชนหาดเจ้าสำราญเน้นกระบวนการสร้างความประทับใจบริเวณพื้นที่หน้าหาด ไม่ว่าจะเป็นด้านความสะอาด ความปลอดภัย การควบคุมราคาอาหาร และอภัยภัยของผู้ประกอบการ ในขณะเดียวกัน ชุมชนแหลมผักเบี้ยเน้นหยิบยกเรื่องความมั่นคงทางสิ่งแวดล้อม บูรณาการร่วมกับการท่องเที่ยว โดยเน้นไปที่การเรียนรู้วิถีชีวิต วิถีอาชีพของชุมชนมีการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีกระบวนการจัดการสิ่งแวดล้อม 6 ลักษณะ ได้แก่ 1. กระบวนการด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมบริเวณชายหาด 2. กระบวนการด้านการจัดการขยะ 3. กระบวนการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร 4. กระบวนการจัดกิจกรรมเด่นของชุมชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว 5. กระบวนการด้านการสร้างความร่วมมือในชุมชน 6. กระบวนการด้านการสร้างความปลอดภัยสำหรับการท่องเที่ยว

3) การพัฒนาแพลตฟอร์มโดยใช้ AI (Artificial Intelligent) - AI

ในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน ผลวิจัยพบว่า ปัจจุบันชุมชนมีการปรับตัวโดยใช้เทคโนโลยีเพื่อประโยชน์ทางการท่องเที่ยวมากขึ้น มีการจะทำข้อมูลประชาสัมพันธ์บนแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ เช่น FACEBOOK YOUTUBE และ Tik-tok เป็นของหน่วยงาน ห้างร้าน และส่วนบุคคล รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีสำหรับการชำระเงิน และการเดินทาง ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์ชุมชนมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า ต้องการนำเสนอชุมชนใน

แพลตฟอร์มการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน โดยหยิบยกจุดเด่นมากมายหลากหลายประการมานำเสนอ เพื่อเพิ่มการตัดสินใจในการเดินทางมาเที่ยวของนักท่องเที่ยว

4) การสนับสนุนจากหน่วยงานท้องถิ่นและภาคเอกชน (Local Government Support & Private Sector) – Support

ผู้วิจัยได้พบว่านอกจากการจัดการจัดทำแพลตฟอร์มการท่องเที่ยวชุมชนหาดเจ้าสำราญและชุมชนแหลมผักเบี้ย โดยใช้ AI (Artificial Intelligent) เพื่อให้เกิดความยั่งยืนแล้วควรได้รับการสนับสนุนด้านการท่องเที่ยวจากทางภาครัฐ ไม่ว่าจะเป็นผ่านโครงการของรัฐบาล เช่น โครงการเที่ยวทั่วไทย โครงการคนละครึ่ง หรือผ่านหน่วยงานของเทศบาลทั้ง 2 พื้นที่ โดยจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาสัมพันธ์ต่างๆ เช่น กิจกรรมอนุรักษ์วัฒนธรรม กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กิจกรรมสืบสานประเพณีที่มีระยะเวลาชัดเจนและจัดให้ต่อเนื่องทุกปี อันจะช่วยก่อให้เกิดประโยชน์ด้านการท่องเที่ยวอย่างมากจากความต่อเนื่องของการประชาสัมพันธ์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. แนวทางการพัฒนาแพลตฟอร์มการท่องเที่ยวผ่านเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์นี้ด้วยการวิจัยนี้ได้ทำในช่วงระยะเวลาโรคระบาดจากสถานการณ์โควิด-19 ผลการวิจัยที่ได้เป็นช่วงที่นักท่องเที่ยวมีการเดินทางค่อนข้างต่ำและสถานะเศรษฐกิจที่ค่อนข้างมีปัญหา ดังนั้นเพื่อให้เกิดความแม่นยำของข้อมูลควรให้มีความทันสมัย (Update) จำเป็นต้องมีการลงพื้นที่ทำซ้ำเพื่อตรวจสอบข้อมูลองค์ประกอบพื้นฐานร่วมกับการใช้งานอีกครั้ง
2. การเตรียมความพร้อมของคนในพื้นที่และนักท่องเที่ยวผ่านการเรียนรู้ อบรม ให้ข้อมูลหรือนักท่องเที่ยวที่ผ่านเข้ามา ความเข้าใจในพื้นที่ ความเข้าใจชุมชน การนำเทคโนโลยี AI มาใช้ประโยชน์
3. การท่องเที่ยวผ่านเทคโนโลยี AI ความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคม (Basic Telecommunication Network Infrastructure) เป็นสิ่งจำเป็นต้องพร้อมสำหรับนักท่องเที่ยว และคนในชุมชนเพื่อให้ได้มีการใช้ประโยชน์ และใช้งานร่วมกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. งานวิจัยที่นำเสนอเป็นแนวทางวิจัยเพื่อพัฒนาแพลตฟอร์มที่นักท่องเที่ยวต้องการนำไปใช้ร่วมกับเทคโนโลยีของ AI ณ เวลานั้นจำเป็นต้องมีองค์ประกอบไปด้วยข้อมูลอะไรบ้างหากมีการนำไปวิจัยนี้ไปต่อยอดควรมีการเพิ่มในส่วน Feature ของเทคโนโลยี AI บนแพลตฟอร์มและมีการสำรวจข้อมูลจากนักท่องเที่ยว คนในชุมชนใหม่อีกครั้งเพื่อให้เกิดความแม่นยำและเกิดการพัฒนาในชุดความรู้ข้อมูลที่ได้เพิ่มเติม
2. งานวิจัยสามารถนำไปต่อยอดในส่วนของการพัฒนาให้เป็น Software Application บนโทรศัพท์มือถือหรือพัฒนาบน Website ใช้งานผ่านอินเทอร์เน็ตได้ต่อไป

บรรณานุกรม

กรมการท่องเที่ยว. แผนยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยว. พ.ศ. 2561 - 2564 ของกรมการท่องเที่ยว.

กรุงเทพมหานคร : VIP COPY PRINT (วีโอพี ค็อปปี้พริ้น). 2561.

ดาริน วรคุณทรัพย์, “รูปแบบการจัดการทุนทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในประเทศไทย. **ดุสิต**

นิพนธ์ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเพื่อการพัฒนา. บัณฑิตวิทยาลัย :

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์, 2561.

ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์. **ความสัมพันธ์ระหว่างทุนทางวัฒนธรรมกับการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ : กรอบ**

ความคิดและประเด็นการวิจัย. ทุนสังคม และทุนวัฒนธรรมในระบบเศรษฐกิจและการจัดการยุค

ใหม่. กรุงเทพมหานคร : พี.เอ. ลีฟวิ่ง, 2547.

ธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร. **การจัดการเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร : บริษัท โอ. เอส.**

พรินติ้ง เฮาส์ จำกัด, 2562.

ธนภุช ภัทร์ธราธร. **การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร : องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษ**

เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน). 2556.

ธนากร สังเขป. **การพัฒนาอย่างยั่งยืน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์**

มหาวิทยาลัย, 2556.

นโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ (ฉบับที่ 2). (2562. 22 พฤษภาคม). **ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 136 ตอนที่**

67 ก. หน้า 160 - 170.

นิตา ชัชกุล. **อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์**

มหาวิทยาลัย. 2557.

บุญเจริญ ศิริเนาวกุล. **ปัญญาประดิษฐ์. กรุงเทพมหานคร : บริษัท สำนักพิมพ์ท็อป จำกัด. 2550.**

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. **การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เพรส แอนด์ ดีไซน์**

จำกัด. 2548.

บุญยสฤษฎ์ อเนกสุข. **ยล เยี่ยม เยือน เหยา แนวคิดและทฤษฎีว่าด้วยการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม.**

พิษณุโลก : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร. 2558.

ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์, กาญจนา แก้วเทพ และกนกศักดิ์ แก้วเทพ. **วิธีวิทยาศึกษาสังคมไทย : วิถีใหม่แห่ง**

การพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : เอ็ดดิสัน เพรสโปรดักท์.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). **การพัฒนาที่ยั่งยืน. พิมพ์ครั้งที่ 8 . กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิโกมลคีมทอง.**

